

Els plans locals i supramunicipals de foment de la lectura a Catalunya

Una anàlisi territorial

Josep Vives i Gràcia i Ana Mocé Cervera (Servei de Biblioteques del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya)

Marc d'oportunitat i metodologia

Per què aquests plans ara: el context estratègic

- **Marc estratègic compartit**

El Pla Nacional del Llibre i la Lectura estableix un marc per reforçar l'ecosistema del llibre i augmentar la lectura.

- **Subvencions i palanca de canvi**

La línia d'ajuts per desenvolupar plans municipals i supramunicipals 2024–2026 incentiva la diagnosi territorial, la planificació estratègica i la coordinació d'agents.

- **Reptes socials detectats**

Els plans aborden la millora de la comprensió lectora, les desigualtats culturals i la soledat no desitjada.

- **Polítiques locals i comarcals de lectura**

Els municipis estructurin polítiques lectores amb visió de mitjà termini i impacte social.

Marc i propòsit dels plans de foment de la lectura

Capilarització de les polítiques públiques de lectura

- **Evolució dels plans de lectura**

Complementarietat dels plans nacionals, comarcals i locals.

- **Impacte social i cultural**

La lectura es considera un dret cultural essencial que afavoreix la cohesió social i la igualtat d'oportunitats.

- **Governança cultural comarcal i local**

Els plans integren diagnosi, planificació, execució i avaluació per fomentar ecosistemes lectors sostenibles.

- **Col·laboració intersectorial**

La lectura connecta cultura, educació, salut i desenvolupament territorial.

Objectiu i metodologia de l'anàlisi comparativa

Enfocament analític

- **Àmbits territorials analitzats**

L'estudi se centra en cinc àmbits territorials: Barcelona, Girona, Lleida, Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre.

- **Dimensions d'anàlisi**

Quatre dimensions clau: marc conceptual i institucional, reptes recurrents, eixos estratègics i accions singulars.

- **Governança i participació**

Atenció especial a la governança, participació, transversalitat intersectorial i reducció de desigualtats culturals.

- **Valor acadèmic i operatiu**

L'anàlisi aporta criteris transferibles per a altres territoris.

Ajuts al desenvolupament de plans de lectura

Característiques bàsiques

- **Bases específiques de una línia de foment de la lectura**
L'objectiu és donar suport a l'execució i, si escau, l'elaboració de plans locals i supramunicipals de foment de la lectura.
- **Per a administracions locals i supramunicipals**
Els ajuts estan adreçats a ajuntaments titulars d'una biblioteca pública o amb bibliobús, així com consells comarcals i diputacions.
- **La quantia de l'ajut depèn de la població del municipi**
L'import es determina segons el nombre d'habitants del municipi, d'acord amb les dades oficials del padró i els barems que fixi cada convocatòria.
- **El pla no és per a activitats aïllades**
La subvenció es destina a un elaborar o executar un pla estructurat de foment de la lectura, ja sigui local o supramunicipal

Ajuts al desenvolupament de plans de lectura

Característiques bàsiques

- **El pla de foment de la lectura ha de complir les condicions i característiques següents:**
 - Ha de preveure la implicació dels diferents agents del foment del llibre i la lectura existents a l'àmbit geogràfic objecte del pla (biblioteca, autors i creadors, editors, llibreries, comunitat escolar, etc.).
 - Ha d'incloure activitats destinades específicament a la comunitat escolar.
 - Les activitats del pla dirigides al públic han de ser d'entrada gratuïta.
 - Ha d'incloure accions comunicatives i de difusió del pla i de les activitats incloses en el pla, en català o en aranès.

Ajuts al desenvolupament de plans de lectura

Barems

Habitants del municipi que presenta la sol·licitud	Subvenció
Fins a 1.999 habitants	2.400,00 €
De 2.000 a 4.999 habitants	3.000,00 €
De 5.000 a 29.999 habitants	6.000,00 €
De 30.000 a 49.999 habitants	8.000,00 €
De 50.000 a 99.999 habitants	16.000,00 €
Més de 100.000 habitants	30.000,00 €

Ajuts al desenvolupament de plans de lectura

Sol·licituds municipals: 74 municipis

AJUNTAMENT DE BAGÀ
AJUNTAMENT DE BIGUES I RIELLS DEL FAI
AJUNTAMENT DE CÀNOVES I SAMALÚS
AJUNTAMENT DEL PRAT DE LLOBREGAT
AJUNTAMENT DE GAVÀ
AJUNTAMENT DE GRANOLLERS
AJUNTAMENT DE LA GRANADA
AJUNTAMENT DE LLIÇÀ DE VALL
AJUNTAMENT DE MANRESA
AJUNTAMENT DE MARTORELLES
AJUNTAMENT DEL MASNOU
AJUNTAMENT DE MATADEPERA
AJUNTAMENT DE MOIÀ
AJUNTAMENT DE MONTESQUIU
AJUNTAMENT DE MONTMELÓ
AJUNTAMENT DE PUIG-REIG
AJUNTAMENT DE SANT FRUITÓS DE BAGES
AJUNTAMENT DE SANT SADURNÍ D'ANOIA
AJUNTAMENT DE SANTA COLOMA DE CERVELLÓ
AJUNTAMENT DE SENTMENAT
AJUNTAMENT DE TEIÀ
AJUNTAMENT DE TONA
AJUNTAMENT DE VACARISSES
AJUNTAMENT DE VILANOVA I LA GELTRÚ

AJUNTAMENT DE BESCANÓ
AJUNTAMENT DE CASSÀ DE LA SELVA
AJUNTAMENT DE CASTELL D'ARO-PLATJA D'ARO I S'AGARÓ
AJUNTAMENT DE CASTELLÓ D'EMPÚRIES
AJUNTAMENT DE CELRÀ
AJUNTAMENT DE FIGUERES
AJUNTAMENT DE LA BISBAL D'EMPORDÀ
AJUNTAMENT DE LA CELLERA DE TER
AJUNTAMENT D'OLOT
AJUNTAMENT DE PALAMÓS
AJUNTAMENT DE RIELLS I VIABREA
AJUNTAMENT DE SANT FELIU DE GUÍXOLS
AJUNTAMENT DE SANTA COLOMA DE FARNERS
AJUNTAMENT DE SANTA CRISTINA D'ARO
AJUNTAMENT DE SARRIÀ DE TER

AJUNTAMENT DE BELIANES
PAERIA DE CERVERA
AJUNTAMENT D'ESTERRI D'ÀNEU
AJUNTAMENT DE LLEIDA
AJUNTAMENT DE MOLLERUSSA
AJUNTAMENT DE SANT LLORENÇ DE MORUNYS
AJUNTAMENT DE SOLSONA
AJUNTAMENT DE SORT
AJUNTAMENT DE TÀRREGA
AJUNTAMENT DE VILANOVA DE SEGRIÀ

AJUNTAMENT DE BANYERES DEL PENEDÈS
AJUNTAMENT DE BOTARELL
AJUNTAMENT DE CUNIT
AJUNTAMENT DEL CATLLAR
AJUNTAMENT DEL VENDRELL
AJUNTAMENT DE LA BISBAL DEL PENEDÈS
AJUNTAMENT DE REUS
AJUNTAMENT DE SANT JAUME DELS DOMENYS
AJUNTAMENT DE TARRAGONA
AJUNTAMENT DE TORREDEMBARRA
AJUNTAMENT DE VILA-SECA

AJUNTAMENT DE BENIFALLET
AJUNTAMENT DE DELTEBRE
AJUNTAMENT D'HORTA DE SANT JOAN
AJUNTAMENT DE LA SÈNIA
AJUNTAMENT DE ROQUETES
AJUNTAMENT DE SANTA BÀRBARA
AJUNTAMENT DE TIVISSA
AJUNTAMENT DE TORTOSA

Ajuts al desenvolupament de plans de lectura

Sol·licituds supramunicipals: 9 consells comarcals (51 municipis)

CONSELL COMARCAL DEL PALLARS JUSSÀ	6
CONSELL COMARCAL DE LA RIBERA D'EBRE	7
CONSELL COMARCAL DE LES GARRIGUES	12
CONSELL COMARCAL DEL PLA D'URGELL	6
CONSELL COMARCAL DEL GIRONÈS	4
CONSELL COMARCAL DE L'ALT URGELL	4
CONSELL COMARCAL DEL MONTSIÀ	5
CONSELL COMARCAL DEL RIPOLLÈS	4
CONSELL COMARCAL DE L'ALTA RIBAGORÇA	3

Ajuts al desenvolupament de plans de lectura

Distribució territorial

Marc conceptual compartit

La lectura com a dret cultural i política estructural

- **Lectura com a dret cultural**

La lectura és un dret cultural fonamental que fomenta el pensament crític, la cohesió social i la igualtat d'oportunitats.

- **Accés i intervenció pública**

L'accés equitatiu a la lectura requereix intervenció pública, especialment en contextos vulnerables i plurilingües.

- **Governança participativa i planificació a mig termini**

La governança participativa i la planificació estratègica són claus per garantir l'impacte de les polítiques de lectura.

- **Infraestructura cultural bàsica**

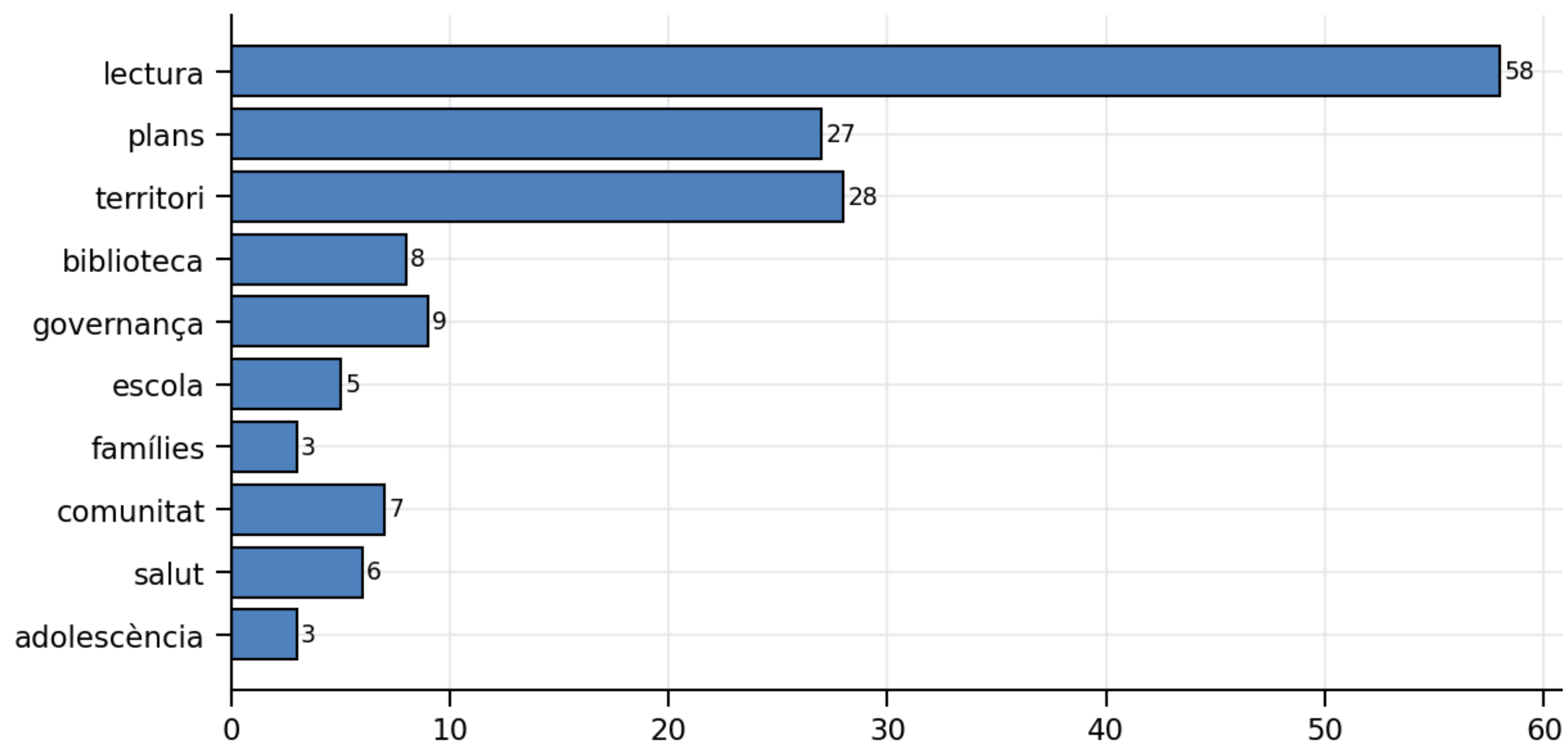
La lectura és una infraestructura cultural que necessita continuïtat, coordinació i avaluació com altres polítiques públiques.

Marc conceptual compartit

La lectura com a dret cultural i política estructural

Conceptes més recurrents al document

Reptes compartits

Necessitats recurrents al conjunt de Catalunya

- **Desconnexió lectora juvenil**

L'adolescència i joventut presenten alt risc d'abandonament de l'hàbit lector, requerint formats i canals innovadors.

- **Manca de coordinació entre agents**

L'absència d'una coordinació estable entre biblioteques, escoles i altres agents limita l'impacte de les accions.

- **Desigualtats d'accés a la lectura**

Les barreres geogràfiques, socials i d'infraestructura dificulten l'accés equitatiu a la lectura en diversos territoris.

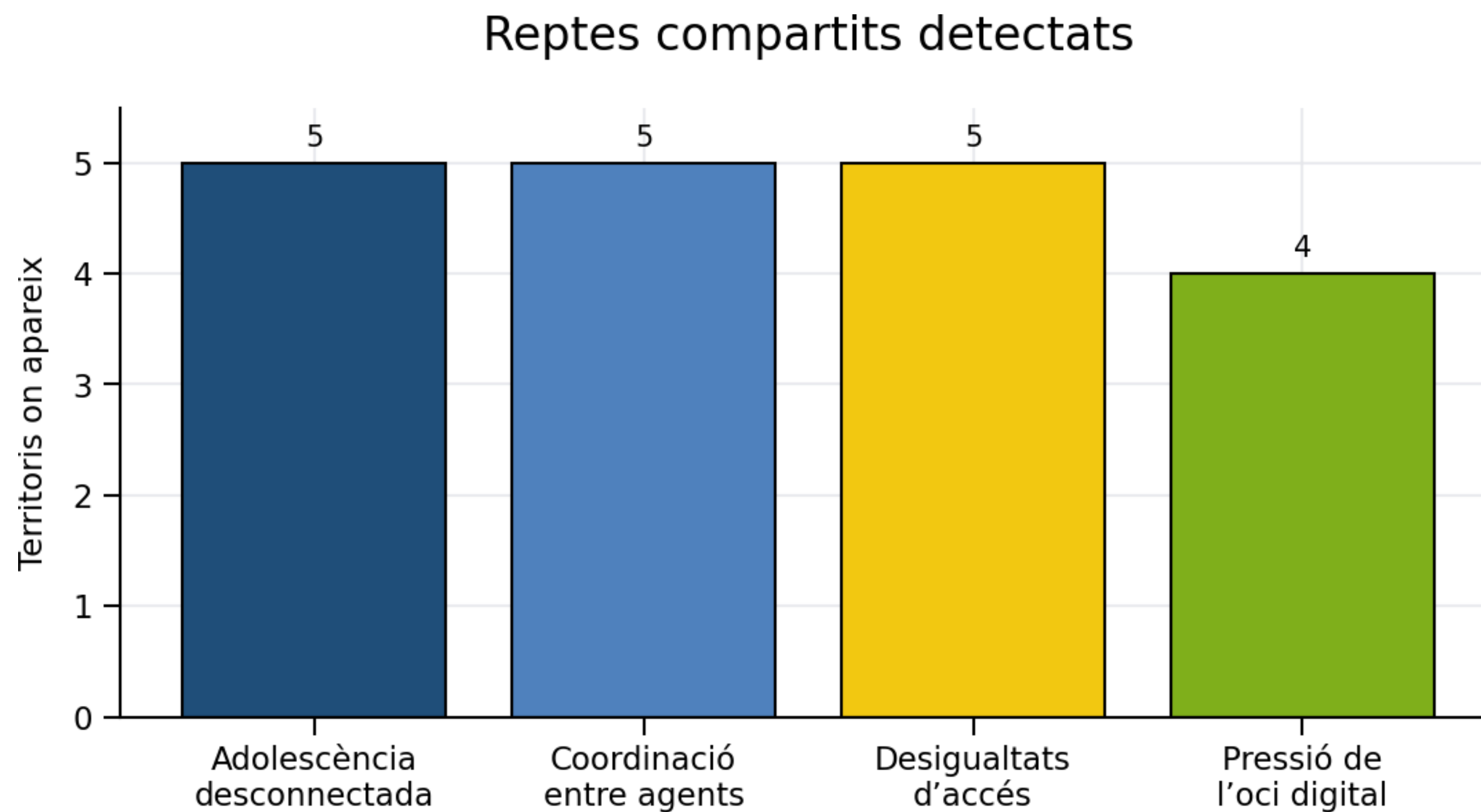
- **Pressió de l'oci digital**

L'oci digital incrementa la necessitat de reforçar la comprensió lectora des de la infància per mantenir l'hàbit lector.

Reptes compartits

Necessitats recurrents al conjunt de Catalunya

Eixos estratègics

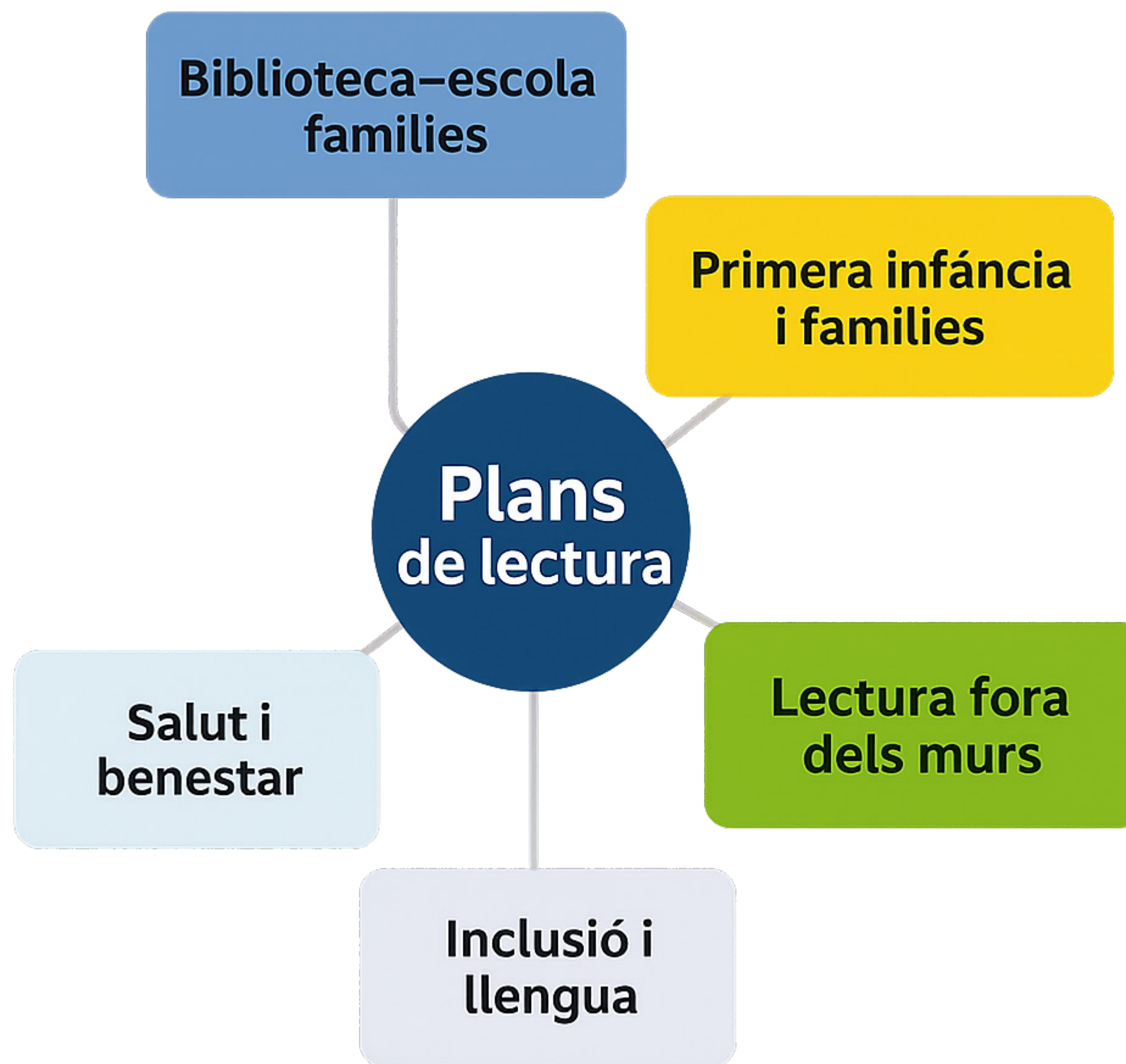
El nucli comú dels plans de lectura

- **Triangle bàsic de foment lector**
El triangle biblioteca pública, centres educatius i famílies és la base estratègica per promoure la lectura.
- **Atenció a la primera Infància**
Iniciatives com *Nascuts per Llegir* i les hores del conte ajuden a reduir desigualtats des de la primera infància.
- **Descentralització de la lectura**
La lectura es promou fora de la biblioteca amb bibliopiscines, biblioplatges i punts de lectura en espais públics.
- **Vincle entre lectura, salut i benestar**
Concepció més àmplia i contemporània del foment lector, entès com a factor de salut comunitària.
- **Dimensió inclusiva i llengua**
Concebuda com a instrument d'acollida, cohesió social i ús de la llengua catalana.

Eixos estratègics

El nucli comú dels plans de lectura

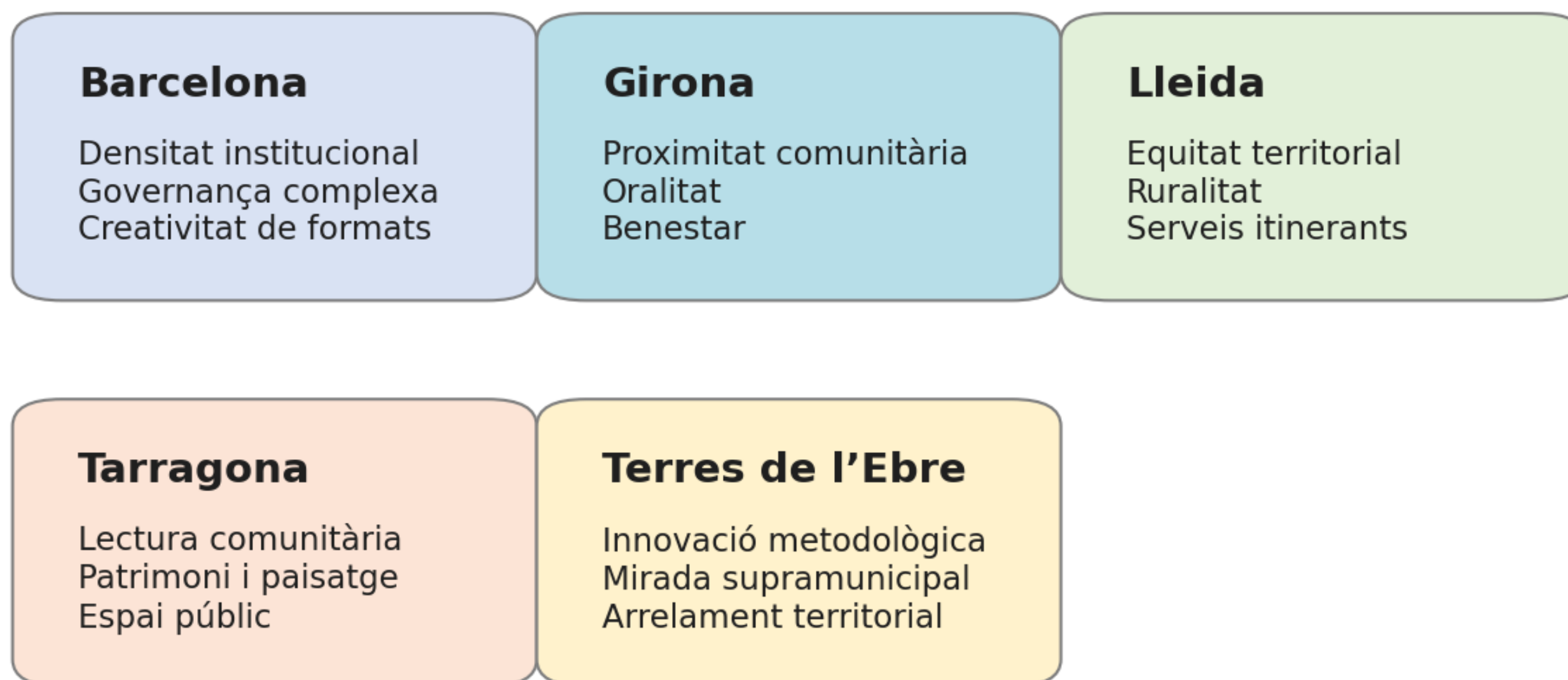
Diversitat territorial

Especificitats dels plans de lectura per demarcacions

- **Barcelona: Governança complexa**
Barcelona destaca per la densitat institucional i la diversitat de models en municipis amb diferents mides i recursos.
- **Girona: Comunitat i benestar**
Girona es caracteritza per la proximitat comunitària, oralitat i una forta vinculació entre lectura i benestar social.
- **Lleida: Equitat territorial**
Lleida posa l'accent en l'equitat territorial, amb serveis itinerants i cooperació en àmbits rurals dispersos.
- **Camp de Tarragona i Terres de l'Ebre: Comunitat i innovació**
Camp de Tarragona treballa la lectura des de patrimoni i espai públic; Terres de l'Ebre destaquen per la innovació metodològica i l'arrelament.

Diversitat territorial

Les diferències territorials entre els plans de lectura

Impacte de la convocatòria

L'efecte estructurador de la línia CLT533 2024–2026

- **Governança, participació i coordinació**
La línia impulsa la creació d'espais de governança, com consells i taules de lectura, per a una millor coordinació.
- **Sostenibilitat de les accions**
Afavoreix la sostenibilitat d'accions lectores més enllà del període de subvenció, garantint-ne la continuïtat.
- **Arquitectura comuna i innovació**
Permet compartir una estructura comuna entre territoris diversos sense perdre la capacitat d'innovar.
- **Impacte qualitatiu i canvi de paradigma**
Modifica la manera de concebre i gestionar el foment de la lectura a nivell local, millorant qualitat.

Conclusions

Idees clau i reptes de futur

- **Plans de foment de la lectura**

Els plans locals i supramunicipals són instruments clau per reduir desigualtats i afavorir la cohesió social.

- **Adaptabilitat territorial**

Una arquitectura comuna amb gran capacitat d'adaptació permet respondre a contextos urbans, rurals i supramunicipals.

- **Reptes de futur**

Cal garantir la sostenibilitat, aprofundir en l'avaluació d'impacte i reforçar la cooperació intersectorial entre sectors clau.

Col·legi Oficial
de Bibliotecaris-
Documentalistes
de Catalunya

Gràcies per la vostra atenció

amoce@gencat.cat

josepvives@gencat.cat